

Поляк Святослав Петрович,
викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ, доктор філософії у галузі знань «Право»;
Батрух Вікторія Юрївна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра факультету № 1 ПФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ МВС УКРАЇНИ

Оперативно-розшукова діяльність здійснюється з метою отримання інформації, її накопичення, обробки, аналізу і висновків та вжиття відповідних заходів. Робота кожного оперативного підрозділу пов'язана, в першу чергу, з виявленням, попередженням, розкриттям і розслідуванням кримінальних правопорушень. Неможливо навіть уявити, що оперативні підрозділи можуть виконати своє завдання, не маючи ніяких відомостей про кримінального правопорушника. Повне і всебічне висвітлення діяльності суб'єкта правопорушення являється запорукою успішного припинення його протиправної поведінки. Наявність попередньої інформації про правопорушення і особу, яка його вчинила, являється основою його розкриття [1, с. 204].

Тому основні напрями розвитку інформаційного забезпечення оперативно-розшукової діяльності включають:

- підготовку відповідних кадрів для оперативних підрозділів;
- телекомунікації, широко хвильовий та супутниковий зв'язок;
- міжнародні комунікації та інформаційну політику;
- автоматизовані банки даних;
- конфіденційність та розкриття інформації, право на нерозголошення інформації;
- комп'ютерна безпека, правове регулювання інформаційної безпеки;
- галузеві та відомчі інформаційні мережі;
- інтелектуальна власність;
- інформаційні технології в освіті, інновації;
- управління відомчими інформаційними ресурсами;
- інформаційне законодавство.

Для забезпечення оперативного обміну повідомленнями та інформацією оперативно-розшукового характеру між підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, створюються галузеві інформаційні мережі, які є складовою частиною інформаційної мережі правоохоронних органів. В правоохоронних відомствах створюються спеціальні галузеві служби, що займаються інформаційним забезпеченням, в МВС України це, Департамент інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України.

Департамент інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України проводить комплекс заходів по збиранню, обробці, аналізу та видачі інформації оперативного та оперативно-розшукового призначення, яка використовується, зокрема, оперативними підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень. До функцій Департаменту відноситься також:

- координація наповнення та підтримка в актуальному стані баз (банків) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України;

- забезпечення впровадження інформаційних підсистем для функціонування служб «102», управління силами та засобами реагування патрульної поліції, інших підрозділів, задіяних для підтримання публічної безпеки та порядку;

- централізоване ведення та супроводження баз (банків) даних, що формуються в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності, знаходяться на обліку органів і підрозділів поліції, крім підрозділів внутрішньої безпеки, відповідно до законодавства;

- забезпечення адміністрування серверних програмно-апаратних комплексів та реєстрації і адміністрування користувачів сегмента мережі Інтернет апарату Національної поліції України;-

- забезпечення функціонування, адміністрування серверних програмно-апаратних комплексів, реєстрації та адміністрування користувачів поштових систем у відомчій корпоративній мережі органів та підрозділів поліції;

- у межах компетенції проведення спеціальної перевірки відомостей стосовно претендентів на посади до центральних органів державної влади України щодо наявності судимостей, її зняття, погашення;

- формування статистичної звітності про результати роботи органів і підрозділів поліції, стан протидії корупції та застосування адміністративної практики органами і підрозділами поліції;

- здійснення відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» обробки персональних даних згідно із завданнями та функціями, покладеними на поліцію Законом України «Про Національну поліцію» та іншими законами [2].

Для усіх видів інформаційного забезпечення оперативно-розшукової діяльності важливе значення мають вірогідність і точність, кількість і якість інформації, її цінність, корисність і своєчасність, але найважливішим в інформаційному забезпеченні оперативно-розшукової діяльності є ефективне використання інформації для виявлення, попередження, припинення і розкриття кримінальних правопорушень та виконання інших завдань, поставлених перед оперативними підрозділами [1, с. 222].

Соціально-економічний і науково-технічний розвиток України на сучасному етапі пов'язані з вирішенням проблем інформатизації держави, суспільства, правопорядку. Інформаційне забезпечення

оперативно-розшукової діяльності є складовою частиною інформатизації правоохоронних органів, що являється невід'ємною частиною інформаційної системи України.

Особливою актуальністю також набуває діяльність з реалізації непроцесуальних форм використання спеціальних знань у судово-експертній діяльності – експертній ініціативі, експертному прогнозуванню та експертній профілактиці.

Для ефективної боротьби зі кримінальною протиправністю оперативним підрозділам України необхідно мати відповідну оперативну інформацію щодо діяльності кримінальних структур, процесів, що відбуваються у кримінальному протиправному середовищі, лідерів та авторитетів організованих кримінальних протиправних угруповань. Для протидії насильницькій кримінальній протиправності, захисту особи від кримінальних посягань оперативним підрозділам необхідно, насамперед, підвищити ефективність негласної пошукової роботи на основі використання можливостей наданих оперативно-розшуковим законодавством, використання можливостей оперативно-технічних підрозділів, інформаційних систем.

Список використаних джерел

1. Бандурка О.М. Оперативно-розшукова компаративістика: монографія. Харків: Золота миля, 2013. 352 с.

2. Офіційний сайт Національної поліції URL: <https://www.npu.gov.ua/about/struktura/struktura/departament-informacijno-analitchnoji-pidtrimki-naczionalnoji-policziji-ukrajini.html>.

Пядишев Володимир Георгійович,

професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ У КРИМІНАЛЬНІЙ РОЗВІДЦІ – НОВА ЕРА В ЗАПОБІГАННІ ЗЛОЧИННОСТІ

У середині 20 століття письменник-фантаст Філіпа К. Дік запровадив термін «Перед-злочин». Система «Перед-злочин» втручається з метою зупинити та покарати тих, хто втілює загрози майбутнього злочину. Термін «Перед-злочин» втілює часовий парадокс: хоча злочин доки (або навіть взагалі) не відбувся, але він є наперед вирішеним [1]. І навіть, якщо Система «Перед-злочин» Філіпа К. Діка ще не стала реальністю, сучасні методи інтелектуального аналізу даних кримінальної розвідки радикально змінюють операції по боротьбі зі злочинністю, допомагаючи як місцевим, так і національним правоохоронним органам краще запобігати злочинам та переслідувати їх у суді.

Терористичні акти 11 вересня 2001 змінили наш світ [2]. З того часу у всіх західних країнах різко зросло занепокоєння національною безпекою. В результаті правоохоронні органи та місцева влада почали